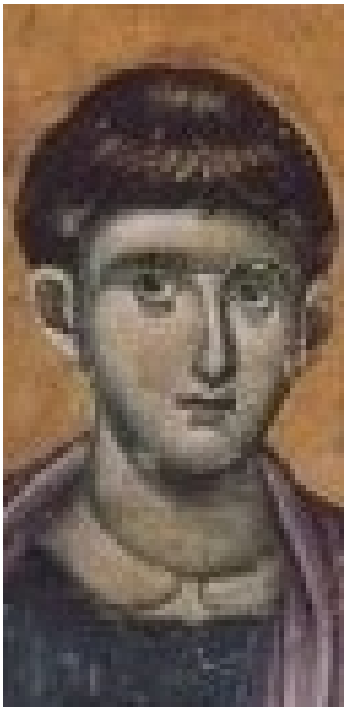
26.11.2015 г. / 08:56:31

Вяра

27.11 по еретическия, †14 ноември по православния календар - Заговезни за Рождественския пост. Свети апостол Филип

Житие на свети апостол Филип († ок. 81-96 гг.)

Свети апостол Филип. Фрагмент от стара стенопис. Карея, Света Гора-Атон

Край Галилейското езеро, близо до Хоразин и Капернаум, се намирал град Витсаида. В него се родили трима Христови апостоли от лика на 12-те: Петър, Андрей и Филип. Петър и Андрей били рибари и се занимавали с този поминък, докато ги призовал Христос. А Филип от юношеските си години бил даден да се обучава в книжната мъдрост. Той усърдно четял и изучавал Свещеното Писание и пророчествата за въжделения

Месия и в сърцето му пламнала гореща любов към Него и силно желание да види Господа лице в лице, макар още да не знаел, че Този, Когото очакват и желаят да видят толкова много хора, вече е дошъл на земята.

Но ето че Христос дошъл в Галилейските предели и намерил там Филип, който горял с такава любов към Месията.

- “Върви след Мене” - му казал Иисус.

Като чул Господния призив, Филип с цялото си сърце повярвал, че Той е истинският Месия, Когото Бог обещал чрез пророците, и Го последвал. Той наблюдавал пресветия живот на Господа, и той се стараел да Му подражава и да се поучава от Него на Божествената премъдрост, с чиято сила впоследствие победил езическото безумие. Радвайки се на намирането на такова Съкровище, с Което щял да бъде изкупен целият свят, той искал не само себе си да обогатява с Него, но и други да се сподобят със същия дар. Когато срещнал своя приятел Натанаил, той с радост му възвестил:

- Намерихме Този, за Когото са писали Моисей в Закона и пророците - Иисуса, сина на Иосиф, от Назарет.

Натанаил не повярвал, че от малък град и прост род може да се роди Месия, Царят Израилски, и казал:

- “От Назарет може ли да излезе нещо добро?”

Тогава, без да му каже нищо повече, Филип го посъветвал само да иде и да Го види:

- “Дойди и виж” - казал той.

Той знаел, че още щом Натанаил види Иисус и чуе спасителните Му слова, веднага ще повярва, че Той е Месия. И наистина станало така. Когато двамата отишли при Иисус, Господ, Който изпитва сърца и утроби и чете съкровените

мисли на човеците, видял Натанаил да идва към Него и казал:

- “Ето истински израилтянин, у когото няма лукавство”.

Натанаил много се учудил и попитал:

- “Отде ме познаваш?”

Господ отвърнал:

- “Преди Филип да те повика, когато ти беше под смоковницата, видях те”.

А докато бил под смоковницата, Натанаил размишлявал за Божествения Месия, в надеждата на Когото била цялата радост и веселие на верните Божии раби. И Бог му дарувал сърдечно съкрушение и топли сълзи, които той присъединявал към усърдната си молитва Господ да изпълни обещаното на отците му от векове и да прати на земята Спасителя на света. Всевиждащото Божие око съзряло тогава пребиваващия в умиление Натанаил и затова Господ му казал, че докато бил под смоковницата, го е видял.

От тези думи Натанаил се изумил още повече. Той си спомнил за какво размишлявал и с какво умиление молел Бога да прати Месията. Той знаел, че с него нямало нито един човек, който да го види, и че мислите му не може да прозре никой, освен Бога. Затова веднага повярвал, че Иисус е Месията, когото Бог обещал да изпрати заради спасението на човешкия род, и признал в Христа, Който съзрял тайните на сърцето му, Божественото естество. Затова възкликнал:

- “Рави! Ти си Син Божий, Ти си Царят Израилев!”

Каква благодарност изпитвал впоследствие Натанаил към Филип за това, че му е възвестил за дошлия на земята Спасител и го е привлякъл към обещания Месия. И свети Филип ликувал в сърцето си, че хората са придобили

Божественото Съкровище, скрито в дълбините на човешкото естество, и се изпълвал с още по-голяма любов към своя Господ. Обаче той виждал в Божествения Учител само високите човешки нравствени съвършенства и не познавал още Божеството Му. И ето, че Христос поискал да го изправи. Веднъж, когато отишъл отвъд Тивериадското море с пет хиляди души народ и пожелал да нахрани по чуден начин голямото множество от Свои слушатели, Господ казал на Филип:

- “Отде да купим хляб, за да ядат тия?”

Господ казал това, за да го изпита, защото знаел, че няма откъде да вземат хляб. Той знаел отнапред и това, което ще му отвърне Филип. И му задал този въпрос, за да познае той по-добре сам себе си и като се засрами от маловерието си, да се поправи. И наистина, Филип не си спомнил за Божието всемогъщество и не казал:

- Ти, Господи, всичко можеш и не подобава да питаш за това когото и да било. Само пожелай и всички тозчас ще се наситят: “отваряш ръката Си - насищат се с благо”.

Но Филип не казал това и като мислел за своя Господ като за човек, а не като за Бог, рекъл:

- “Тям не ще стигне хляб за двеста динария, за да вземе всеки от тях по малко”.

После заедно с другите ученици добавил:

- “Разпусни ги, за да отидат в околните колиби и села и си купят хляб, понеже няма какво да ядат”.

А когато Господ преломил пет хляба и две риби за пет хиляди души народ, Филип видял, че от ръката на Господа като от неизчерпаема житница всички получили достатъчно храна,

докато не се наситили. Тогава апостолът се засрамил от своето маловерие и като се утвърдил във вярата, прославил заедно с другите Божията сила в Иисуса Христа.

Впоследствие свети Филип бил причислен от Господа към лика на дванадесетте избрани апостоли, получил от Него благодат и бил удостоен с близко общение с Него. Веднъж на празника в Иерусалим дошли елини и не могли да се приближат до Иисус, понеже били невярващи езичници. Затова те пристъпили към апостол Филип и го молели:

- “Господине, искаме да видим Иисуса”.

А той преди всичко казал за това на Андрей и вече заедно с него се осмелил да извести Иисус за желанието на елините, радостен, че и езичници търсят да видят и чуят техния Господ и Учител. Тогава той чул от Иисуса дивно учение и пророчество за езичниците, които ще повярват в Него, но не сега, а след смъртта Му.

- “Ако житното зърно, паднало в земята, не умре, остава си само; ако ли умре, принася много плод”.

С това Христос сякаш казвал: “Докато Аз живея на земята, имам само част от дома Израилев, вярващ в Мене. Ако пък умра, не само домът Израилев, но и много езичници ще повярват”.

На другия ден след тайната вечеря, свети Филип дръзнал да попита Господа за великата тайна на Божеството и Го молел да им покаже Отца:

- “Господи, покажи ни Отца, и стига ни”- казал той. С този въпрос той принесъл голяма полза на Христовата Църква, защото оттук ние сме се научили да познаваме единосъщието на Сина с Отца и да заграждаме устата на еретиците, които отричат тази Божествена истина. Господ отвърнал на това с

кротък упрек:

- “Толкози време съм с вас, и не си ли Ме познал, Филипе? Който е видял Мене, видял е Отца; и как ти казваш: покажи ни Отца? Не вярваш ли, че Аз съм в Отца, и Отец е в Мене? Думите, които Аз ви говоря, от Себе Си не ги говоря; а Отец, Който пребъдва в Мене, Той върши делата. Вярвайте Ми, че Аз съм в Отца, и Отец е в Мене; ако ли не, то за самите дела вярвайте в Мене”.

Този отговор на Господа научил свети Филип и заедно с него цялата съборна апостолска Църква достойно да вярва в равенството на Божеството на Сина с Отца и изобличава богохулството на Арий, който казва, че Синът Божий е творение, а не Творец.

След доброволните страдания и възкресението на Сина Божий свети Филип видял заедно с другите апостоли своя Господ вече в безсмъртно и прославено тяло, приел от Него мир и благословение, а също видял и възнесението Му. После той се сподобил с благодатта на Светия Дух и станал проповедник Христов сред езичниците, защото му се паднал жребият да отиде в Мала Азия и Сирия. Отначало той проповядвал в Галилея. Веднъж тук го срещнала една жена, която носела на ръце умрялото си дете и неутешимо ридаела. Като я видял, Христовият апостол я съжалил, прострял ръка над детето и казал:

- Стани! Така ти повелява Христос, Когото проповядвам.

И младенецът веднага оживял. Щом видяла детето живо и здраво, майката с радост паднала в нозете на апостола, въздала му благодарение за възкресението на сина си и го помолила за кръщение, защото повярвала в проповядвания от него Христос Господ. Апостолът кръстил майката и сина и се отправил в езическите страни. Той проповядвал Евангелието в

Гърция, вършел много чудеса с Христовата сила, изцелявал болести и възкресил един мъртвец. Това чудо изумило живеещите там иудеи и те пратили известие до архиереите и князете иудейски в Иерусалим, че при тях дошъл някакъв неизвестен човек на име Филип, който проповядва името Иисусово и с него прогонва бесовете, изцелява всякакви болести, дори е възкресил един умрял и мнозина вече са повярвали в Христа. Скоро от Иерусалим в Гърция пристигнал един архиерей с книжници, озлобен и гневен на Филип. Той облякъл архиерейските си одежди, високомерно и гордо седнал на съдийското място в присъствието на много хора - както иудеи, така и езичници. Довели апостол Филип и го изправили пред събранието. Архиереят го погледнал горделиво и с гняв заговорил:

- Не ти ли стигат Иудея, Галилея и Самария, за да прелъстяваш простите и неуки хора? Но ти дойде и тук, при мъдрите елини, за да разпространяваш съблазънта, която си научил от Иисус, противника на Моисеевия закон, заради което Той бе осъден, разпнат на кръста и умря с позорна смърт и само заради празника на Пасха бе погребан, а вие, учениците Му, Го откраднахте тайно и за прелъстяване на мнозина разгласявахте навред, че Той Сам е възкръснал от мъртвите.

Когато казал това, тълпата викнала против Филип:

- Какво ще кажеш на това, Филипе?

И настанал голям шум: едни настоявали той веднага да бъде убит, а други - да бъде отведен за наказание в Иерусалим. Тогава светият апостол отворил уста и казал на архиерея:

- Напразно си възлюбил суетата и говориш лъжи. Защо сърцето ти остава като камък и не искаш да изповядаш истината? Нима не положихте вие печат на гроба и не

поставихте стража? И когато нашият Господ възкръсна, без да разруши гробния печат, не дадохте ли вие злато на воините, за да излъжат, че докато са спели, учениците на Иисуса са Го откраднали? Как сега не се свениш да изопачаваш истината? Самите печати на гроба ще послужат в деня на съда като ясни изобличители на вашата лъжа, като свидетели на истинското възкресение Христово.

След тия думи архиереят се разгневил още повече и в безумна злоба се нахвърлил върху апостола, като искал сам да го хване и да го убие, но в същата минута ослепял и целият почернял. Присъстващите сметнали това за вълшебство и се нахвърлили върху Филип, искали да го погубят като влъхва, но всички били застигнати от същото наказание, както и архиереят. А земята се разлюляла страшно и всички потреперили от ужас и познали великата Христова сила. Като видял тяхната душевна и телесна слепота, апостол Филип ги съжалил и се обърнал с молитва към Бога, за да ги просвети. И ето, по молитвата на светия свише било пратено изцеление на всички пострадали. Това чудо накарало мнозина да се обърнат към Христа и да повярват в Него. А **архиереят, все още ослепен от злоба, не само не искал и след това да се изправи и да познае истината, но отново започнал да хули нашия Господ Иисус Христос. Тогава го поразило още по-голямо наказание. Внезапно земята разтворила недрата си и го погълнала, както някога Датан и Авирон**.

След гибелта на архиерея свети Филип кръстил мнозина и им поставил за епископ един почтен и достоен мъж на име Наркис, а сам отишъл в Партия. По пътя той молел Бога за помощ в трудовете си. И ето, когато преклонил колене за молитва, от небето му се явило изображение на орел със

златни крила, разтворени в подобие на разпнатия Христос. Укрепен от това явление, свети Филип се отправил отново да проповядва и като обиколил аравийските и кандакийските градове, се качил на кораб и тръгнал по море към сирийския град Азот. През нощта започнала силна буря и всички се отчаяли за живота си. Тогава светият апостол застанал на молитва и на небето веднага се явило знамение на светоносния кръст, което озарило мрака на нощта и морето внезапно утихнало, а вълните се умирили. Когато стигнал до брековете на Азот, той слязъл от кораба и бил приет в дома на един страннолюбец на име Никоклид. Този човек имал дъщеря - Харитина, която страдала от болест на едното око. Като влязъл в неговия дом, апостолът започнал да проповядва на присъстващите словото Божие и всички с радост го слушали. Сред тях била и Харитина. Тя била обзета от такъв духовен възторг от учението на апостола, че забравила за болестта си. А той, като видял нейното усърдие към Словото Божие, заповядал да призове името на Иисуса Христа и сложил ръката си на болното око. Щом Харитина изпълнила това, окото в същия миг оздравяло и целият Никоклидов дом повярвал в Христа и приел свето кръщение.

От Азот апостол Филип се отправил в Иерапол Сирийски , където проповядвал Христа и предизвикал силен гняв у народа, който дори искал да го убие с камъни. Но застъпничеството на един влиятелен гражданин на име Ир го спасило от народното възмущение.

- Граждани! - обърнал се той към народа. - Послушайте моя съвет и не правете зло на този чуждоземец дотогава, докато не узнаем дали неговото учение е истинно, и ако то не се окаже такова, тогава ще го погубим.

Народът не се осмелил да противоречи на Ир, който отвел Филип в дома си. Апостолът проповядвал в дома му и обърнал

към светата вяра Ир, домашните и съседите му, а после ги просветил с тайнството на светото кръщение. Като научили, че Ир е приел кръщение, гражданите се събрали през нощта, обградили дома му и възнамерявали да го подпалят, докато вътре всички спели. Свети Филип разкрил замисъла им и без страх застанал пред тях. А те, скърцайки със зъби като диви зверове, го хванали и го отвели в своя съвет. Като видял апостола, началникът на съвета Аристарх протегнал ръка и го хванал за косите, но в същата минута ръката му изсъхнала и той се лишил от слух и зрение. Тогава чувствата на хората се променили - при това чудо гневът им се сменил с изумление и те започнали да умоляват апостола да изцели градоначалника Аристарх. А свети Филип казал:

- Ако не повярва в Бога, Когото проповядвам, няма да бъде изцелен.

По това време наблизо минавало погребално шествие и народът, желаейки да посрами апостола, казал:

- Ако възкресиш този мъртвец, тогава Аристарх и всички ние ще повярваме в твоя Бог.

Апостолът вдигнал очи към небето, дълго се молел, после се обърнал към мъртвия и казал с кротък глас: “Теофиле!” И веднага мъртвият станал от ковчега, седнал и отворил очи. Тогава Филип отново му рекъл:

- Христос ти повелява - стани и говори с нас!

Умрелият станал от одъра, паднал в нозете на апостола и казал:

- Благодаря ти, свети слуга Божий, че ме избави в този час от голямо зло: двама черни и злосмрадни етиопци ме хванаха и ако ти не беше ме избавил от тях, щях да бъда хвърлен в мрачния тартар.

Тогава всички, които видели това преславно чудо, в един глас прославили Единия Истински Бог, проповядван от Филип. Апостолът направил знак на народа да замлъкне за малко и заповядал на Ир да осени с ръката си повредените членове на Аристарх. Щом той сторил това, изсъхналата ръка веднага оздравяла и Аристарх започнал да вижда и да чува, както преди. Тези чудеса, които свети Филип извършвал с Христовата сила, обърнали към Христа жителите на Иерапол и всички се втурнали да разбиват идолите си. Пръв сред повярвалите бил бащата на Теофил, който съкрушил дванадесет златни идола и раздал златото на бедните. Апостолът кръстил всички и поставил Ир за епископ.

Като основал църквата в Иерапол и утвърдил новопросветените в светата вяра, свети Филип се отправил да проповядва в други страни. Той преминал Сирия и планинската част от Азия и пристигнал в Лидия и Мизия, като по пътя си обръщал към Истинския Бог неверните езичници. Там към него се присъединил свети апостол Вартоломей, който по това време проповядвал в съседните градове и бил пратен от Бога в помощ на свети Филип. Следвала го и сестрата на Филип - девицата Мариамна, и всички заедно започнали да служат на делото на спасението на човешкия род. Преминавайки Лидия и Мизия и благовестейки словото Божие, те претърпели от неверните много беди и скърби, били хвърлени в тъмница и бити с камъни, но въпреки гоненията с Божията благодат останали живи за предстоящите трудове за разпространението на Христовата вяра. В едно лидийско село срещнали възлюбения ученик на Христа - свети Иоан Богослов, и заедно се отправили към Фригийската страна. Те стигнали град Иерапол и проповядвали там Христа. Този град бил пълен с идоли, на които се покланяли всичките му жители. Сред лъжливите божества имало и една ехидна, за която бил построен специален храм - там ѝ носели храна и

извършвали много различни жертвоприношения. Безумците почитали и други гадини и ехидни. Свети Филип със сестра си преди всичко се въоръжил с молитва против ехидната, а свети Иоан Богослов им помагал в това. С молитвата като с копие те победили змията и със силата Христова я умъртвили. След това Иоан Богослов ги оставил и тръгнал в други градове, разпространявайки навред светото благовестие. А свети Филип, Вартоломей и Мариамна останали в Иерапол и усърдно се стараели да разпръснат мрака на идолопоклонството, за да възсияе над заблудените светлината на познанието на истината. Те се трудели за това ден и нощ, като учели неверните на словото Божие, вразумявали неразумните и наставлявали заблудените в истинския път. В града живеел един човек на име Стахий, който бил сляп вече четиридесет години. Със силата на молитвата светите апостоли просветили телесните му очи, а с Христовата проповед озарили душевната му слепота. Светиите изцелили Стахий и останали в дома му. Тогава при него започнали да идват тълпи народ. Светите апостоли поучавали всички, които се притичали при тях, във вярата в Иисуса Христа. Донасяли и много болни и те ги изцелявали с молитва и прогонвали бесовете, така че много хора повярвали в Христа и се кръстили.

Жената на градоначалника, на име Никанора, била ухапана от змия и лежала на смъртен одър. Като чула, че живеещите в дома на Стахий свети апостоли с една дума изцеляват всички болести, тя в отсъствието на мъжа си заповядала да я отнесат при тях и получила двойно изцеление: телесно - от ухапването на змията, и душевно - от бесовското прелъстяване. Поучена от светите апостоли, тя повярвала в Христа. Когато градоначалникът се завърнал вкъщи, робите му разказали, че жена му се е научила да вярва в Христа от някакви чуждоземци, които живеят в дома на Стахий. Никанор страшно се разгневил и заповядал светите апостоли веднага да

бъдат хванати, а Стахиевият дом - изгорен, и това било изпълнено. Събрали се много хора и повлекли с побоища през града светите апостоли Филип и Вартоломей и светата девица Мариамна, и накрая ги хвърлили в тъмница. После началникът на града седнал на съдийското място, при него се събрали всички идолски жреци и жреците на умрялата ехидна, които се оплаквали от светите апостоли и казвали:

- Началнико! Отмъсти им за безчестието на нашите богове, защото, откакто се появиха тези странници, запустяха олтарите на великите богове в града ни и народът забравя да им принася обичайните жертви. Знаменитата ни богиня ехидна погина и целият град се изпълни с беззаконие. Затова умъртви тези влъхви.

Тогава началникът заповядал да свалят дрехите на свети Филип, като си мислел, че в тях е скрита силата на вълшебството му, но като сторили това, не намерили нищо. Същото направили и със свети Вартоломей. Когато със същото намерение се приближили към Мариамна, за да свалят дрехите и да открият девическото тяло, внезапно пред очите им тя се превърнала в огнен пламък и нечестивците в страх побягнали от нея. Управителят осъдил светите апостоли на разпятие.

Пръв пострадал свети Филип. Пробили дупки в стъпалата му, промушили през тях въжета и го разпнали на кръста надолу с главата пред вратите на капището на ехидната, като в същото време го замеряли и с камъни. После разпнали до стените на храма и свети Вартоломей. И внезапно станало голямо земетресение, земята се разтворила и погълнала градоначалника заедно с всички жреци и множество неверници. Всички, които останали живи, с ридания започнали да молят светите апостоли да се смилят над тях и да измолят от Единия Истински Бог земята да не ги погълне.

Те се хвърлили да свалят от кръста разпнатите апостоли. Свети Вартоломей бил повесен не много високо и скоро го свалили. Но свети Филип не могли да свалят, защото бил повесен нависоко, пък и особеното Божие произволение било чрез тези страдания и кръстна смърт неговият апостол да премине от земята на небето, към което цял живот били насочени стъпките му. Повесен, той се молел за враговете си, за да прости Бог греховете им и да просветли разума им за познаване на истината. Господ чул молитвите му и веднага заповядал на земята да изхвърли погълнатите живи жертви с изключение на градоначалника и ехидните жреци. Тогава всички високо изповядали и прославили силата на Христа, като пожелали да се кръстят. Когато поискали да свалят свети Филип, видели, че той вече е предал святата си душа на Бога, и го свалили вече мъртъв. Родната му сестра Мариамна, която през цялото време присъствала на страданията и смъртта на брата си, с любов прегърнала и целунала тялото му и се радвала, че се е сподобил да пострада заради Христа. Свети Вартоломей кръстил всички, повярвали в Господа, и поставил Стахий за епископ. Новообърнатите с почести погребали тялото на свети апостол Филип. На мястото, където изтекла кръвта на светия апостол, след три дни израснала лоза като знамение за това, че заради пролятата в името на Христа кръв светият се наслаждава на вечно блаженство със своя Господ в Неговото Царство.

След погребението на свети Филип свети Вартоломей останал няколко дни в Иерапол с блажената Мариамна. Тук той утвърдил в Христовата вяра новооснованата църква, а после се отправил в град Албан в голяма Армения, където бил разпнат. Света Мариамна тръгнала в Ликаония и като обърнала там мнозина в светата вяра, се преставила в мир. За това на нашия Бог слава сега и завинаги и во веки веков. Амин.

Кондак апостола Филиппа

глас 8

Ученик и друг Твой и подражатель страсти Твоея,/ вселенней Бога Тя проповеда богоглаголивый Филипп;/ того молитвами от врагов пребеззаконных/ Церковь Твою и всяк град Твой// Богородицею соблюди, Многомилостиве.

(Твоят ученик и другар, и подражател на Твоите страдания, богоречивият Филип, на вселената Те проповядва като Бог. По неговите молитви и застъпничеството на Богородица запази Църквата и всеки Твой град от пребеззаконните врагове, Многомилостиви.)

ЧЕТИ-МИНЕИТЕ

buditeli.info © 2017